

SLT ÅRSRAPPORT 2017

Vedlegg til politisk sak J 18/65406.

SLT - HVA ER DET?

Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak

Trender JA! Enkeltsaker skal til Tidlig Innsatsteam
Målgruppe 13-18/23 år

POLITIET
OSLO POLITIDISTRIKT

SLT
Samordning av lokale
kriminalitetsforebyggende tiltak

BÆRUM KOMMUNE

SAMMENDRAG

SLT er en modell utviklet av det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD), og er implementert i cirka 200 kommuner og bydeler i Norge. Modellen skal sikre et effektivt, forpliktende og koordinert samarbeid på tvers av fag-/etat-/sektor og kommunegrenser i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Arbeidet skal være kunnskapsbasert og proaktivt. I Bærum kommune retter arbeidet seg mot barn og unge i aldersgruppen 0-23 år, med unntak av området forebygging av ekstremisme. Dette fagområdet har ingen aldersbegrensning. Bærum kommune vedtok i august 2012 å implementere SLT- modellen innenfor eksisterende rammer. Bærum kommune har to SLT- koordinatorene som arbeider innen ulike fagområder.

SLT er en trenivås modell med et styrende-, koordinerende- og utførende nivå. SLT forplikter både kommune og politi til å ha et tett og nært samarbeid rundt bestemte innsatsområder. Styret for SLT Bærum er sammensatt av representanter for ordfører og rådmann, samt leder for enhet Vest i Oslo politidistrikt/ stasjonssjef i Bærum, seksjonsleder forebyggende enhet Vest, regionsdirektør fylkeskommunen og SLT koordinatorene. Koordineringsgruppen er underlagt SLT styret og er satt sammen av kommunale tjenester relevante for målgruppen samt representanter fra politiet og fylkeskommunen. Det utførende nivået består av fire ungdomsteam, samt alle som jobber med barn og unge.

Innsatsområdene for SLT 2017 er delt inn i fire deler med undermål og tiltak knyttet til seg.

Gjøre SLT modellen kjent og benyttet

- SLT- struktur hvor koordineringsgruppe og utførernivå kommuniserer tett og rus- og kriminalitetsutfordringer automatisk løftes opp i SLT- systemet
- Gjøre SLT kjent internt i kommunen og eksternt opp mot samarbeidspartnere

Kriminalitetsforebygging

- Forebygge radikaliserings og ekstremisme
- Forebygge «grenseløs» seksuell atferd
- Bidra inn i arbeidet med barn og unge som opplever vold i nære relasjoner
- Ny handlingsplan for å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge
- Forebygge kriminalitet på nett

Rusforebygging

- Forebygge rusbruk blant ungdom

Unge medvirkning i SLT innsatsområdene

- Gjennomføre og følge opp Ungdata ungdomsundersøkelsen 2017
- Invitere ungdom til årlig SLT konferansen
- Invitere ungdom til samarbeid med brosjyren «Sex – hvor går grensen»

Utfordringsbildet i Bærum for 2017, basert på innspill fra politiet, viser at det er viktig å ta tak i utfordringene rundt rus, grenseløs seksuell atferd og utenforskap blant ungdom. Dette samsvarer med innsatsområdene for SLT i 2018.

Politiet melder at de største utfordringene i 2017 har vært:

- rus
- tyveri i form av «mindre tyveri fra butikk»
- deling av bilder som seksualiserer jevnaldrende, altså barn under 18 år
- andre sedelighetsaker begått av jevnaldrende
- bekymringer for enkeltindivider knyttet til radikaliserings og voldelig ekstremisme

Innhold

Sammendrag	1
1. SLT- modellen – hva er det?	4
1.1 SLT- styret, mandat og målgruppe	4
1.2 Status og fremdrift innen innsatsområdene 2017	5
2. SLT i praksis.....	10
2.1 SLT- koordinatorens ansvar og oppgaver	11
2.2 Politiets struktur	11
2.3 Utfordringsbildet i Bærum 2017, beskrevet av politiet	11
2.4 Ungdomsteamene	12
2.5 SLT Koordineringsgruppen	13
3. SLT, samarbeid og forankring	16
4. Avslutning	16

1. SLT MODELLEN – HVA ER DET?

SLT er en trenivås modell med et styrende-, koordinerende- og utførende nivå som forplikter både kommune og politi til å ha et tett og nært samarbeid rundt bestemte innsatsområder i sitt felles rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid. Modellen har sitt utspring fra den danske SSP-modellen (Skole, Social, Politi), men ble utviklet av det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD) til bruk i norske kommuner. Hensikten er å samordne og sikre et effektivt, forpliktende og koordinert samarbeid på tvers av fag-/etat-/sektor og kommunegrenser i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Det er cirka 200 kommuner og bydeler i Norge som har tatt modellen i bruk i sitt forebyggende arbeid.

SLT har til hensikt å være et verktøy for samarbeidspartnere for:

- å holde seg orientert om hva som skjer innen de aktuelle områdene
- å ha kunnskap om kommunens utfordringsbilde innen de aktuelle områder
- å iverksette tiltak i henhold til utfordringsbildet

Samtidig skal SLT-nettverket ha oversikt over overordnede føringer og holde SLT-styret kontinuerlig informert og oppdatert. Behov og utfordringer som oppleves for krevende for utførende nivå skal løftes opp til koordineringsgruppen for ytterlig kompetanse og tiltak. Saker som trenger beslutningsmyndighet av øverste ledelse, løftes til SLT styret.

1.1 SLT styret, mandat og målgruppe

Arbeidet ledes av styret for SLT Bærum. Styret er sammensatt av representanter for ordfører og rådmann, samt leder for enhet Vest i Oslo politidistrikt/stasjonssjef i Bærum, seksjonsleder forebyggende enhet Vest, regionsdirektør fylkeskommunen og SLT-koordinatorer. SLT-koordinatorer er sekretær for styrets arbeid.

Styret for SLT Bærum har ansvar for å fastsette de overordnede rammer for SLT-samarbeidet, sikre fremdrift i arbeidet, prioritere innsatsområder samt bringe inn saker, bestille analyser og annet kunnskapsgrunnlag. Innsatsområdene i SLT bestemmes ut ifra gjeldene utfordringsbilde. Styret for SLT Bærum har minimum fire møter per år. Det kan opprettes arbeidsgrupper og/eller prosjekter som får ansvar for å koordinere, igangsette og utføre arbeidet innen de prioriterte innsatsområdene.

Mandat

Etablere et forpliktende rus- og kriminalitetsforebyggende samarbeid mellom Bærum kommune og Oslo politidistrikt ved politiet i enhet Vest.

Målsettingen er å samordne og koordinere tiltak som bidrar til å redusere kriminalitet, forebygge rus og atferds problematikk blant barn og unge.

Arbeidet skal være kunnskapsbasert og proaktivt og tilstrebe og komme tidlig inn i konkrete saker og i risikogrupper/miljøer for å bryte/stanse en uheldig utvikling.

Mandatet er statisk med løpende innsatsområder.

Innsatsområdene vil bli relatert til samfunnsutvikling, behov og basert på kunnskapsinnhenting og analyser.

SLT målgruppen

Barn og unge 0-18/23 år samt deres foresatte, hele befolkningen / Universell forebygging

- Bevisstgjøre foreldrene på deres del av ansvaret
- Bevisstgjøre barn og ungdom på konsekvenser knyttet til kriminelle handlinger og rusmisbruk
- Styrke og utvikle ressurser og selvtillit hos barn og unge for å hindre utstøting og stå i mot gruppepress

Barn og unge 0-18/23 år samt deres foresatte, risikogruppen / selekter og indikert forebygging

- Barn og ungdom som er i risikozonen for å utvikle en kriminell atferd.
- Barn og ungdom som vokser opp under vanskelige forhold, er utsatt for omsorgssvikt og/eller viser dårlig tilpasning til omgivelsene og/eller begår lovbrudd.
- Ungdom herunder miljøer og grupper som er i risikozonen eller har utviklet bekymringsfull atferd.

Faginstanser

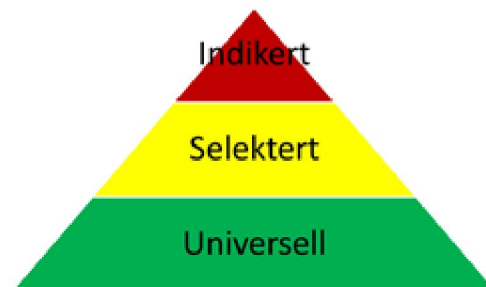
- Gi alle som arbeider med barn og ungdom en felles forståelse av utfordringer og trender i ungdomsmiljøet
- Etablere samarbeidsarenaer med aktuelle samarbeidspartnere, i.e. frivillige organisasjoner, næringsliv
- Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid samt helhetlig tilnærming er en forutsetning for arbeidet
- Lage en tiltaksplan som bidrar til å nå målsettingen om helhetlig, samordnet innsats
- Ha løpende kontakt med sentrale og offentlige myndigheter samt andre SLT kommuner/koordinatorer

Forebyggingstrekanten

Indikert forebygging: Individuelle tiltak som retter seg mot barn og unge med høy risiko for å utvikle alvorlige atferdsvansker

Selektert forebygging: Tiltak som retter seg mot grupper med moderat risiko for å utvikle atferdsproblemer

Universell forebygging: Tiltak som retter seg mot alle barn og unge i kommunen

1.2 Status og fremdrift på SLT innsatsområdene 2017

Gjøre SLT modellen kjent og benyttet

SLT styret i Bærum ble konstituert 8.11.13 og utarbeidet mandat og målgruppe, innsatsområder samt invitasjon til deltakere i SLT koordineringsgruppen med mandat. Styret definerer årlige innsatsområder og siden oppstart har målgruppen vært spisset til ungdom i alderen 12-18/23 år. I arbeidet med å forebygge ekstremisme skal arbeidet favne alle individer uavhengig av alder.

SLT styret består av:

- Anne Lene W. Hojem representant for ordfører
- Terje Nybøe politimester Asker og Bærum politidistrikt, fra og med 1.1.16, visepolitimester i Oslo politidistrikt. Fra 14.9.17 Stein Olav Bredli, leder for enhet Vest og stasjonssjef Bærum politistasjon

- Torgeir Lindstad, stasjonssjef Bærum politistasjon. Fra 14.9.17 Ann-Gørild Kjeldsen seksjonsleder forebyggende enhet Vest
 - Guri Færder, regionsdirektør fylkeskommunen
 - Anne Margrethe Lindseth representant for rådmann. Fra
- 11.12.17 Kristin Nilsen velferdsdirektør, representant for rådmann
 - Heidi Bjurstedt SLT koordinator
 - Mari Oppedal SLT koordinator

Representant for ordfører er leder av SLT- styret, stasjonssjef er nestleder og SLT koordinatorene er sekretærer.

SLT Koordineringsgruppen ble konstituert 2.4.14 og består av:

- Flyktningkontoret v/ Camilla Bildsten tjenesteleder
- Ungdom og fritid v/ Stig Terje Fallingen tjenesteleder
- Barneverntjenesten v/ Mari Hagve tjenesteleder
- Helsetjenester barn og unge v/ Merethe D Holst tjenesteleder
- Ungdomsskoler v/ Susanne Kaaløy seksjonsleder
- Veiledningssenter Asker og Bærum v/ Nina Camilla Steen
- Oppfølgingstjenesten v/ Pål Gustavsen
- Nav ungdomsteam v/ Ragnhild Ba Søreide avdelingsleder
- Voksenopplæringscenteret v/ Gro Sværen Skansen rektor (nytt medlem fra høsten 2017)
- Kriminalitetsforebyggende avsnitt - politiet i Asker og Bærum v/Ole Magnus Jensen, avsnittsleder.
- SLT koordinatorene Heidi Bjurstedt og Mari Oppedal

Utøvende nivå/ ungdomsteam:

Det utførende nivået i kommunen er nå systematisert i fire ungdomsteam. Ungdomsteamene Vestre Bærum 13-16 og 16-23 samt ungdomsteamene Østre Bærum 13-16 og 16-23 er opprettet og dekker alle ungdomsskoler og videregående skoler i Bærum. Teamene skal drøfte trender og utviklingstrekk i ungdomsmiljøet, ikke enkeltsaker. Ungdomsteamene ble etablert september 2016. Ved oppstart møttes teamene hver fjerde uke, men fant det etter hvert mer formålstjenlig med en møtefrekvens hver 6.uke. Det holdes årlige fagsamlinger. Høsten 2017 var tema lovverk og meldinger til politi og barneverntjenesten. Det er SLT- koordinatorene som leder teamene og som har ansvar for å bringe saker videre til SLTs koordineringsgruppe.

SLT- koordinatorene bidrar med foredrag, innlegg, arrangerer møter og konferanser internt og eksternt i kommunen for å gjøre modellen kjent. Utover samarbeid med departement, kompetansesentre og forskningsinstitusjoner deltar SLT i nordisk ministerråds nettverk i arbeidet med å forebygge ekstremisme.

Høsten 2017 arrangerte SLT tre tverrfaglige seminarer i samarbeid Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep (SMISO). Målgruppen var alle kommunens ansatte som jobber innen sektor barn-unge.

Mai 2017 arrangerte SLT for første gang en konferanse for representantene på alle de tre nivåene i modellen. Tema var kriminalitetsutfordringer og forebyggende arbeid.

SLT arrangerte også for tredje år på rad en fagdag om «ungdom, rus og ekstremisme» i samarbeid med Asker kommune. Hensikten med konferansen er å gi førstelinjetjenestene i kommunene en oppdatering på utfordringsbildet lokalt, samt sikre kompetanseheving gjennom innlegg fra forskere og praktikere innen fagområdene rus, ekstremisme og ungdomstid.

Kriminalitetsforebygging

Forebygge radikalisering og ekstremisme

I sin trusselvurdering for 2017 vurderte PST fortsatt at ekstreme islamister representerer den største terrortrusselen mot Norge. I løpet av 2017 skjedde det flere hendelser som bidro til at terrortrusselen ble oppjustert fra *mulig* til *sannsynlig*. Dette påvirket også politiets virksomhet lokalt i Bærum. Samtidig vurderte PST antallet nye personer som radikaliseres til ekstrem islamisme til fortsatt å være lavt. Det ble forventet at svært få personer ville reise fra Norge for å slutte seg til ISIL i 2017. Videre anså PST det som lite sannsynlig at høyreekstreme ville gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2017. Høyreekstremisme i Norge karakteriseres fortsatt som uorganisert og som løst tilknyttede nettverk. Høyreekstremisme gir imidlertid grunn til økt bekymring på grunn av tilvekst, bedre organisering og forhøyet aktivitetsnivå i en mindre del av miljøet.

Lokalt vurderte politiet at Bærum har enkeltpersoner med knytninger mot et islamistisk miljø og at den økningen man så av høyreekstrem aktivitet i 2016 var avtakende i 2017. Aktiviteten i kommunen har bestått i propaganda (klistremerker, plakater) på enkelte skoler og offentlige steder.

Arbeidet med å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme ble etablert og forankret i SLT-modellen i 2013. Det ble nedsatt en egen arbeidsgruppe på tvers av kommune og politi, *kjernegruppen*, som har ansvaret for det forebyggende arbeidet samt veiledning og koordinering av enkeltsaker. Kommunen vedtok i 2015, i samarbeid med politiet, en lokal handlingsplan mot ekstremisme. Planen bygger på regjeringens handlingsplan og inkluderer 39 konkrete tiltak som er fordelt på kommune og politi. Planen har vært førende for arbeidet, også i 2017. Planen er under revidering og det vil bli lagt frem forslag til ny plan i 2018.

Følgende arbeid er utført i 2017:

- En arbeidsgruppe bestående av kjernegruppen, samt representanter for Nav, skole og voksenopplæringscenteret har revidert handlingsplanen fra 2015 og utarbeidet forslag til ny plan. Arbeidsgruppen har hatt følgende mandat:
 - ✓ Gjennomgå tiltakene fra vedtatt plan og vurdere om eksisterende tiltak skal avsluttes, videreføres eller videreutvikles.
 - ✓ Vurdere hvorvidt iverksatte tiltak har hatt ønsket effekt (kvalitative vurderinger fra gruppen).
 - ✓ Vurdere tiltak spesielt til følgende områder for å forebygge ekstremisme:
 1. Forebyggende arbeid mot ekstreme holdninger, ytringer og handlinger i skolen
 2. Forebyggende arbeid rettet mot unge voksne som er i NAV systemet
 3. Forebygging av radikalisering på nett
- Mentorordningen som ble opprettet som prosjekt i 2016, med midler fra Justis- og beredskapsdepartementet, ble innlemmet i ordinær drift i kommunen. Samtidig ble ordningen omlagt til å bli en del av Utekontakten. Hensikten med ordningen har vært å

styrke arbeidet med å fange opp og gi tettere oppfølging til enkeltpersoner og familier som er i risikozonen for utenforskap.

- Invitert til fortsatt dialogforum med frivillige organisasjoner og trossamfunn. Rådmannen har også vært på besøk i moskeene i kommunen. Hensikten med møtene er og «bygge bro» mellom kommune og organisasjoner med hovedfokus på barn og unges oppvekstvilkår. Politiet deltar også i dialogforum.
- Arrangert konferanser, deltatt i fagnettverk og holdt foredrag på relevante tjenestesteder om temaet radikaliserings og ekstremisme. Deltakelse i nettverk Nordic Safe Cities, initiert av Nordisk ministerråd, er også en viktig innsats for å videreutvikle arbeidet i egen kommune. I dette nettverket deles kunnskap og erfaringer på tvers av de over 40 nordiske byene som deltar.
- Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) fikk i oppdrag av regjeringen, beskrevet som tiltak i nasjonal handlingsplan, å prøve ut et foreldreveiledningskurs som spesifikt tar for seg håndtering ved bekymring for radikaliserings og ekstremisme. I 2016 deltok kommunen i et pilotprosjekt for å prøve ut en kursmodell. I 2017 har Bærum kommune gjennomført et foreldreveiledningskurs som er en videreutvikling av piloten. Kursets målgruppe har denne gang vært foreldre til ungdom. Kurset fikk gode tilbakemeldinger fra deltakerne.
- Kommunen har startet sertifisering av to *Flexid*- instruktører. Flexid er et kurs som retter seg mot ungdommer med flerkulturell oppvekst i Norge. Navnet på kurset viser til det å ha en fleksibel identitet. Flexid har til hensikt å se mulighetene snarere enn begrensningene og styrke den enkeltes deltakelse og tilhørighet i et flerkulturelt samfunn. Kurset er utviklet i Larvik og benyttes i integreringsarbeidet og forebyggingsarbeidet i mange av landets kommuner.
- Kjernegruppen har ansvaret for å følge opp enkeltpersoner og familier som er berørt av utfordringer knyttet til radikaliserings og ekstremisme. Det er også utarbeidet rutiner og samarbeidsforum for oppfølging av familier hvor familiemedlemmer har reist til konfliktområder og videre oppfølging av de som kommer tilbake til Norge.

Forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Våren 2017 ble det politisk vedtatt at det skulle utarbeides en handlingsplan for å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

Mandat:

Barn, unge og deres foresatte som er utsatt for vold og overgrep blir oppdaget og får riktig hjelp til riktig tid. Arbeidet vil deles i to spor:

- 1) Sikre at ansatte som jobber med barn og unge har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å kunne avdekke og håndtere saker der barn blir utsatt for vold og seksuelle overgrep.
- 2) Sikre at barn og unge fra svangerskap til fullført videregående skole, får tilstrekkelig informasjon og kunnskap om vold og seksuelle overgrep, rettigheter og hjelpeapparatets tilbud. Dette skal fremkomme i en overordnet plan som skal gjelde for alle involverte kommunale tjenester.

Forebygge kriminalitet på nett

Forebygging av kriminalitet på nett gjelder innenfor alle innsatsområdene SLT jobber med.

Kommunens mandat vil være å forebygge ved å gi barn og unge kompetanse innen digital dannelse.

Digital dannelse er også et sentralt innsatsområde ved samtlige skoler i Bærum i forbindelse med innføring av Digital skolehverdag. Bærums digitale satsning i skolen bidrar til økt fokus rundt temaet.

Arbeidet vil fortsette i 2018 med utarbeidelse av en egen handlingsplan på feltet. Når det gjelder deling av bilder med seksualisert innhold er lovverket nedfelt i brosjyren «Sex- hvor går grensen?».

SLT har også bidratt inn i arbeidet med skolens rutiner for håndtering ved mistanke om kriminalitet på nettet.

Rusforebygging

I 2017, uke 9-12, gjennomførte kommunen Ungdata Ungdomsundersøkelse for andre gang. Resultatene viste, i samsvar med resultatene fra 2014, at de fleste barn og unge har det godt i Bærum kommune, og på flere områder skårer bærumsungdommen bedre enn landsgjennomsnittet. Kommunes resultater viser ellers på ungdomsskolenivå en svak nedgang innen bruk av alkohol og brukt hasj. For elever ved videregående skole var resultatene innen bruk av alkohol og hasjbruk uendret fra 2014 til 2017.

Selv om forskning viser at unge ruser seg mindre i dag enn tidligere, er det midlertid fortsatt en viktig jobb å gjøre i det rusforebyggende arbeidet for ungdom og deres foresatte.

Følgende innsatser er utført i 2017:

- Fulgt opp tiltakene i rusmiddelpolitisk handlingsplan rettet mot unge hvor hovedmålet innen universelle tiltak er *redusert rusbruk hos barn og unge innen 2020*. Tiltakene som er vedtatt for å nå hovedmålet er blant annet en tredelt strategi inn i skolen som retter seg mot både lærere, foreldre og ungdommen. På selekterte og indikerte tiltak er fokus å *begrense skadeomfang samt videreutvikling hos unge som står i fare for eller har utviklet et rusmisbruk*. Iverksatte tiltak er da styrket lavterskeltilbudet til ungdom, styrket samtaletilbud til unge med rusproblematikk, (medarbeidere fra relevante tjenester skal kurses i hasjavvennings program HAP) samt utvidet tilbud om «ungdomskontrakt» til unge.
- Arbeidet med å nå alle foresatte med et felles budskap innen temaet rus, ble påbegynt i 2014. Det tverrfaglige arbeidet som ble gjort resulterte i et samarbeid med Kompetansesenter for rus region øst (KoRus øst) der ansatte fikk opplæring i Utsett! Dette rusforebyggende foreldrerettede tiltak ble implementert høsten 2016 på alle ungdomsskoler og på alle trinn.

Forskning gir støtte til at foreldre har en særdeles viktig rolle i forebygging av rusbruk hos sine barn i ungdomsårene. Videre at ungdom i høy grad lar seg påvirke av hva foreldre formidler gjennom ord, handlinger og holdninger. KoRus Øst er ansvarlig for det foreldrerettede forebyggingsprogrammet Utsett! Formålet med programmet er å utsette ungdoms alkoholdebut og å bidra til å styrke foreldrene i grensesetting. Programmet har også til hensikt å redusere bruk av cannabis ved å bevisstgjøre foreldre om bruk og skadevirkninger. I tillegg opplyses det om internett som marked for illegale rusmidler. Programmet er utarbeidet for foreldre til barn på 8- 10 trinn. En viktig del av programmet er å tilrettelegge for at foreldre kan sette felles regler og grenser for sine barn. Disse kan beskrives i en skriftlig overenskomst utarbeidet av foreldrene.

Det oppleves som en suksess å ha fått et felles forebyggende program inn i Bærumsskolen og Utsett! jobbes kontinuerlig med, i tett samarbeid med ungdomsskolene, skoleledelsen samt KoRus øst. Eksempelvis har KoRus Øst revidert Utsett! i 2017 ved å integrere tall fra kommunenes Ungdata ungdomsundersøkelse 2017 i foreldreforedraget, samt endret i tråd

med innspill de har fått gjennom erfaringsmøte med kommunen og Utsett! kontaktperson på hver enkelt skole.

- Samarbeidet med KoRus Øst og fylkeskommunen med utarbeidelsen og implementeringen av Utsett! i de videregående skolene. Pr. nå har halvparten av videregående skoler tatt i bruk Utsett.
- En arbeidsgruppe bestående av tre ungdomsskoler, skoleadministrasjonen og SLT har utarbeidet *Rusplan i Bærumsskolen* med støttmateriell til bruk i undervisningen. *Rusplan i Bærumsskolen* inneholder kommunes tredelt strategi rettet mot lærer, foreldre og ungdom, og skal implementeres skolestart 2018. Støtt materialet bygger på at elevene skal få rusundervisning i både 8., 9. og 10. trinn.
- Våren 2017 ble det arrangert en fagkonferanse om cannabis i samarbeid med kommunes ruskonsulent. Hensikten var å gi fenomenkunnskap til kommunens ansatte samt gjøre kommunes nye ressurs, ruskonsulent, kjent for relevante tjenester og kollegaer. Oslo kommunes Uteseksjon og kommunes ruskonsulent var ansvarlig for konferansen.
- Russetid er et tema som opptar mange. Bærum kommune har et ønske om tverrfaglig og tverrsektoriell innsats for å skape en felles forståelse og strategi i møte med rusen. Også i 2017 ble det ble arrangert en workshop i forkant av russetiden der hensikten var å utforme en felles strategi i arbeidet. Følgende fokus ble vedtatt for kommende periode:
 - ✓ Bedre samarbeid mellom barnevernsvakta, utekontakt og politi i de aktuelle ukene hvor rusen har mange aktiviteter
 - ✓ Eget møte med russepresidenter og politisk og administrativ ledelse hvor hensikten er dialog og forventningsavklaring
 - ✓ Samkjøring med fylkeskommunen vedrørende eventuelle søknader om busskåring etter heldagsprøvene
 - ✓ Formidle premisser/ krav til rusen vedrørende eventuelle søknader om kåring, blant annet ekstern arrangør som står for arrangementet, krav til sikkerhet, sanitærforhold, opprydding osv. Disse kravene er skriftliggjort av Natur og idrett.

Unges medvirkning i SLT innsatsområdene

Ungdata ungdomsundersøkelsen ble gjennomført våren 2017. Disse resultatene er presentert og drøftet i Ungdomsrådet.

Nestleder for ungdomsrådet deltok på den årlige SLT- konferansen som gjennomføres i samarbeid med Asker kommune.

Brosjyren «Sex – hvor går grensen» ble laget på bakgrunn av fire ungdomsforum som ble gjennomført i løpet av høsten 2016. I 2017 kom ungdom med innspill til brosjyren. Det må understrekes at disse innspillene førte til enda høyere kvalitet på brosjyren.

Brosjyren ble delt ut til samtlige ungdomsskoler, helsestasjoner og fritidsklubber høsten 2017.

Fokus på barn og unges medvirkning vil prioriteres ytterligere i 2018.

2. SLT I PRAKSIS

Koordinatorerne har i 2017 hatt ansvar for henholdsvis ekstremisme og vold i nære relasjoner samt rus- og kriminalitetsforebygging. Nytt fra 2017 er koordinatorenes deltakelse inn i tematikken vold og seksuelle overgrep.

2.1 SLT koordinatorens ansvar og oppgaver

SLT-koordinator arbeider i tråd med mandat og hva som besluttes i SLT- styret. Koordinatorene skal være en pådriver og et bindeledd i det rus- og kriminalitetsforebyggende samarbeidet.

Koordinatoren skal sørge for at de aktuelle samarbeidspartnerne møtes regelmessig, avdekker behov, synliggjør ressurser og initierer tiltak hos de ulike deltakerne i SLT-nettverket. SLT-koordinator skal sørge for at de ulike aktørene får en felles problemforståelse samt gjennomfører målrettet kartlegging der det er behov. Aktive, koordinerte tiltak er selve hoved kjernen i SLT-samarbeidet. SLT-koordinator skal også sørge for at det gjennomføres systematiske evalueringer.? En kritisk vurdering er nødvendig for å sikre kvalitet og utvikling i det forebyggende arbeidet. Tydelige møtereferater, klare bestillinger og uttalte forventninger skal bidra til å sikre sammenheng i arbeidet.

2.2 Politiets struktur

Fra og med 1.mai 2017 ble Asker og Bærum politidistrikt del av Oslo politidistrikt. Politistasjonene i Asker og Bærum er opprettholdt som en felles geografisk driftsenhet sammen med Majorstua, og inngår i enhet Vest. SLT- samarbeidet fortsetter imidlertid som før. Lederen for enhet Vest (Majorstua, Sandvika og Asker) er nestleder i SLT- styret. Den nye politistrukturen tilrettelegger for et tettere SLT- samarbeid også mellom de fire bydelene i Oslo, som inngår i enhet Vest. Bærum kommune har også tatt initiativ til innledende samarbeidsmøter med SaLTo- koordinatorene (Sammen Lager vi et Trygt Oslo) i de aktuelle bydelene samt Asker kommune. Dette samarbeidet fortsetter i 2018.

2.3 Utfordringsbildet i Bærum 2017, beskrevet av politiet

Rus

Fra politiets ståsted så er det ingen store forandringer på rusutfordringer blant unge.

Hva som avdekkes av "hjemme-alenefester" er tilfeldig. Det er grunn til å tro at omfanget er betydelig større enn det som avdekkes (fester som politiet tilkalles til). Når det gjelder hvor i Bærum festene avholdes så er det få forskjeller mellom øst og vest utover noe mer i øst trolig på grunn av en noe større andel eneboliger.

Når det gjelder geografisk tilknytning på festdeltagerne ser ikke politiet spesifikke forskjell på om de har bostedsadresse i øst eller vest. Det er fortsatt politiets inntrykk at alkoholbruken eskaleres ved oppstart på videregående skole.

Politiet har forventninger til resultater fra det foreldrerettede rusforebyggende programmet "UTSETT».

Sedelighet

I 2017 opplever politiet fortsatt utfordringer knyttet til internettrelatert kriminalitet i form av spredning av bilder som seksualiserer barn og unge. I 2017 har politi/kommune/ungdom utarbeidet en brosjyre som skal sette barn og unge i stand til å identifisere hva som defineres som ulovlig med tanke på grenseoverskridende seksuell adferd.

Narkotika

Politiet har ikke konkrete indikasjoner på endringer i bruk av denne type rusmidler. I henhold til indikatorene i Ungdata er det fortsatt en høyere andel ungdom i Bærum som benytter illegal rus. Det er cannabis som peker seg ut som det mest benyttede illegale rusmiddelet.

Politiet uttrykker positivitet knyttet til Bærum kommunes nytilsatte ruskonsulent, og ser frem til et godt samarbeid i arbeidet med å forbygge rusbruk samt håndtere ungdom som blir tatt for bruk av illegal rus eller hvor det er mistanke om bruk.

Vinning

Mindre tyveri (nasking) står fortsatt volummessig for en stor andel av den anmeldte kriminaliteten begått av ungdom under 18 år i Bærum kommune. Fortsatt er det Sandvika storsenter som peker seg ut som gjerningssted. Når det gjelder antall forhold så ser man en økning på 54 prosent fra 2016 til 2017 på denne type forhold (61 i 2016 og 94 i 2017).

Vold

Antall anmeldte voldslovbrudd har holdt seg stabilt fra 2016 til 2017. Det er anmeldt 42 forhold hvor mistenkt/siktet har bostedsadresse i Bærum. "Beefing" er et begrep som er nevnes ofte i denne sammenheng. Politiet bekymrer seg også over om det er mørketall innen voldsaspektet.

Ungdata 2017 konstaterer at det er en andel som oppgir at de har oppsøkt lege for behandling av skade som følge av vold. Dette tallet gjenspeiler ikke antall saker som er anmeldt til politiet.

Trygghetsprogrammet er i ferd med å bli implementert etter intensjonen i Asker og Bærum og skal etter hensikten resultere i at oppfølgingen av ofre for vold styrkes.

Ekstremisme

1.mai 2017 ble den endelige sammenslåingen av ABPD og OPD gjennomført. Dette har ført til flere strukturelle endringer også innenfor fagfeltet radikaliserings og voldelig ekstremisme. Lokalt PST ble overført til PSTs hovedkontor i Oslo. Bærum fikk i den forbindelse tilført en ekstra radikaliseringskontakt og radikaliseringskontaktene ble del av forebyggende avsnitt, Asker og Bærum. Stillingen som forebyggende koordinator for radikaliserings og voldelig ekstremisme er flyttet til Oslo og kommunene har i dag en dedikert radikaliseringskontakt for sin politistasjon/kommune. Det forebyggende arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme har i 2017 vært preget av økt fokus på terrorforebygging. Grunnen til dette er at PST hevet trusselnivået i Norge fra "mulig" til "sannsynlig", våren 2017. Som følge av dette har radikaliseringskontaktene gjennomført en rekke foredrag og kompetanseheving knyttet til blant annet bekymringstegn opp mot ekstremisme.

Som nevnt i fjorårets rapport, ønsket Bærum kommune å ha økt fokus på individer knyttet til den høyreekstreme grupperingen Den Nordiske motstandsbevegelsen (DNM). 2016 var et år preget av skadeverk/propagandaaksjoner. Disse "aksjonene" bestod i hovedsak av markering med klistremerker, tagging, opphenging av bannere ol. I 2017 har det også vært tilfeller av dette, men i minkende grad. Selv om DNM i Norge ikke har vært innblandet i større voldshendelser, er gruppen opptatt av å knytte kontakter med sine meningsfeller i Den Svenske Motstandsørrelsen (DSM). DSM har medlemmer som har vært innblandet i svært alvorlig kriminalitet det siste året. I tillegg har det vært voldelige demonstrasjoner i Sverige i 2017, der også norske medlemmer deltok. Fra kommunens side er det derfor viktig med fortsatt tett oppfølging på området.

2.4 Ungdomsteamene

Ungdomsteamene har til hensikt å ivareta behovet for tverrfaglig samhandling på systemnivå.

Formålet er å drøfte samarbeidssaker på systemnivå for å øke kjennskapen til hverandre og samordne innsatsen i det forebyggende arbeidet. Dersom behov og utfordringer ikke kan løses på utførende nivå, tar SLT- koordinatorene sakskomplekset videre til koordineringsgruppen.

De fire ungdomsteamene hadde første møte 7.september 2016. Det er en bred representasjon i teamene (alle offentlige og private skoler i kommunen, offentlige skoler i fylkeskommunen, Ungdom og fritid med fritidsklubber og utekontakt, helsetjenester barn og unge, PPT, NAV, oppfølgingstjenesten samt politiets ungdomspatrolje). Ungdomsteamenes mandat er i hovedsak «å

drøfte utfordringer knyttet til barn og unges oppvekst i nærmiljøet og trender på tvers i kommunen. Teamene skal være handlingsorienterte, og sikre samordning av lokale tiltak».

Følgende saker har vært tema i ungdomsteamene høsten 2017:

- Politiets utfordringsbilde 2016
- Rus
- Informasjon om ny politi struktur
- Grenseløs seksuell adferd
- Deling av skolekataloger skolene imellom
- Overgangsordninger
- Russetid og ekskludering
- Ansvars- og rolleavklaring knyttet til teamene og deltakerne
- SLT- konferansen
- Klassens time og mangelen av den
- TIT (tidlig- innsats- team)
- Seksualitet
- Kriminalitet på nett
- Psykiske utfordringer
- Presentasjon av lavterskeltilbud
- LHBTI
- 10 klasse og avslutningsfester
- Sommertilbud v/ Marie P og Rykkinn
- Ungdomsskolenes arbeid i forhold til forebygging av kriminalitet på nett
- Informasjon om kommunens nye ruskonsulent
- «Gangster mentalitet»
- Røde Kors og gatemegling
- Ungdom som blir sendt på skole i utlandet.
- Felles rusplan for videregående skoler
- Gjennomgang av SLT innsatsområder for 2018

2.5 SLT Koordineringsgruppen

SLT koordineringsgruppen er satt sammen av kommunale tjenester som er relevante for målgruppen samt representanter fra politiet og fylkeskommunen.

Saker som har vært i SLT koordineringsgruppen 2017

- Innsatsområder 2017: Grenseløs seksuell adferd og forebygging kriminalitet på nett
- Politiet møter gymlærere og helsesøstre knyttet til temaet doping
- Politireformen
- Fraværs grensen på videregående skole
- Bokollektivet i regi av Nav for unge bostedsløse
- Hasjavvenningsprogrammet for ungdom (HAP/CPU). Opplæring av helsesøstre og utekontakt
- Foreldreforedraget *Utsett!* for videregående skoler
- Spørsmål om vold i skolestartundersøkelsen
- Bekymring knyttet til rusmiljø
- Bekymring uro/ belastet miljø
- Presentasjon av *Sammen for barn og unge*
- Tiltak for ungdom under 18 år som har falt ut av videregående skole
- Tilbud til ungdom på Fornebu
- Forebyggende arbeid vold og seksuelle overgrep; nedsatt arbeidsgruppe
- Revidere handlingsplan mot ekstremisme

- *Ungdom som faller utenfor alt;* opprette arbeidsgruppe i regi av Sammen for barn og unge
- Ungdom og fritid og aktivitetsgruppe ang. vold og grenseløs seksuell adferd.
- Behov for mer bakgrunnskunnskap om Syria ref. flyktninger derfra
- Ungdomskriminalitet i Oslo og Asker
- Rusforedrag på grunnskoletilbudet for voksne
- Ønske om ICDP foreldreveiledning
- Ungdata 2017
- Ønske om informasjon om barnevernet og helsetjenester barn og unge i Dialogforum
- Russetid
- «Grøfting»
- Prosjekt «videregående på nett» samarbeid mellom Sandvika vgs. og Oppfølgingstjenesten
- Miljø på Sandvika storsenter/ McDonalds
- «Terrorlisten»- russen
- Terrorindikatorforedrag på skolene
- Hatkriminalitetssak
- Brosjyre med lovverk om seksuell adferd
- Voldsforherligelse blant 9.og 10.trinns elever?
- Rusplan i videregående skole
- Barnevernets rolle i forebyggende arbeid
- Informasjon om *Fellesverket* og gatemegling ved Bærum Røde Kors
- Enslige mindreårige asylsøkere- flere som får familiegjenforening
- Ungdomsstraff/ ungdomsoppfølging- hvorfor ingen saker
- Unge gjengangere- ikke en utfordring i Bærum
- Negativ sosial kontroll
- Barn som er på skole i utlandet- omfang og retningslinjer
- Netthets/trusler/ mobbing
- SLT innsatsområder 2018

Koordineringsgruppen har også oppsummert erfaringer med SLT- arbeidet i 2017; *hva fungerer, hva fungerer ikke tilfredsstillende og hva bør endres?*

Dette fungerer:

- SLT setter migrasjonsutfordringer på kartet på tvers av tjenester og gir et felles forum i kommunen som gir oversikt over trender i befolkningen og hvor utfordringer drøftes.
- SLT bidrar til og senker terskelen for å ta kontakt med politiet og bidrar til faglig god håndtering av saker.
- SLT kan på sikt bidra til et godt integreringsarbeid.
- SLT- ordningen gir kommunen god oversikt over utsatte miljøer.
- SLT koordineringsgruppen er en god arena for informasjonsutveksling.
- Det som blir tatt opp i SLT koordineringsgruppen blir fulgt opp på en hensiktsmessig måte.
- Strukturen sikrer generell informasjonsflyt om forebyggende tiltak/tjenester i kommunen
- SLT- modellen gir en dynamisk arena som raskt kan «snu seg rundt» ved behov for særskilt innsats overfor bestemte grupper eller miljøer.
- Modellen fanger trender tidlig gjennom helheten i tjenester som er representert.
- SLT koordinerer tiltak på tvers av tjenestene. Dette bidrar til økt tverrfaglighet.
- Modellen er godt forankret, og synlig i og utenfor kommunen.
- Felles fagdager skaper grunnlag for bedre felles faglige plattformer.

- De tre nivåene i SLT-modellen har nå fungert i tilstrekkelig tid til at de er i ferd med å finne en formålstjenlig form.
- Det er flere eksempler på hvordan SLT er brukt for å forankre og skape et produkt hvor relevante tjenester er involvert (siste eksempel "SEX- hvor går grensen"). Dette er et eksempel på at alle tre nivå er involvert.
- Møtene gir ny og viktig kompetanse om bærumssamfunnet generelt.
- Møtene gir ny og viktig informasjon om hva som rører seg innenfor SLT-gruppens mandat.
- Tjenestene får utvidet sine nettverk.
- SLT bidrar til god drøfting om vanskelige tema.
- SLT bidrar til økt fokus på utfordringer knyttet til integrering, og da særlig med hensyn til elever fra grunnskoletilbudet for voksne.
- Koordinatorfunksjonen og koordineringsmøter er viktige og nødvendige for å holde fokus.
- Medlemmene i ungdomsteamene gir svært positive tilbakemeldinger.
- Det er viktig med avklaring/grensesnitt opp mot Sammen for barn og unge og andre styringsdokumenter – dette er godt balansert pr. d.d.

Forbedringspotensialet:

- Ønske om at målgruppen ble utvidet til å kunne dekke også de unge voksne i faresonen da denne gruppen er en utsatt blant annet til rekrutteringen i ikke-ønskede miljøer.
- Mer fokus på tiltakene i kommunen, og gjerne en oversikt på flere tiltak som kan brukes av målgruppene på tvers av tjenestene.
- Modellen har vært gjennomført på alle nivåer i ett år. Det betyr at det foreløpig er en relativt ny struktur og hvor det derfor fortsatt må ha fokus over tid for å sikre at alt er på plass i alle ledd og i alle tjenester.
- Ungdomsteamene er svært sentrale i SLT-modellen. Bør det vurderes at ungdomsteamene møtes en gang i måneden, slik det var før, og koordineringsgruppen sjeldnere?
- Det bør vurderes om de «offentlige» referatene fra ungdomsteamene er til hinder for at problemstillinger blir tatt opp.
- Tydeliggjøre styringslinjer (inkludert roller og ansvar mellom SLT og tjenestene, samt informasjonsflyt).
- Tjenestene har ulike roller inn i SLT med utgangspunkt i sine samfunnsoppdrag. Det er derfor nødvendig med fokus på hvilke type saker/problemstillinger som er «felles» og som derfor egner seg for felles drøfting i SLT-møtene.
- Ungdomsteamene fungerer varierende.
- Vi må bli bedre på å dra lasset mot felles mål.
- Flere må få et bevisst forhold til SLT og hvordan man kan bruke denne innsatsen.
- Viktig å være omforent om at SLT er den kanalen man skal bruke for å løse saker på systemnivå.
- Øke kontinuiteten i gruppen.
- SLT-mandatet oppfattes som uklart/utydelig.
- Avklare forventninger til hverandre.
- Alle tjenester rundt barn og unge og oppvekst bør ansvarlig gjøres i større grad enn i dag.

3. SLT, SAMARBEID OG FORANKRING

Forankring er en viktig forutsetning i SLT- modellen. En felles faglig plattform skaper helhet i tiltakene og bidrar til å gjøre veien kort fra bekymring til handling.

SLT har sine områder forankret i følgende politiske planer:

- Handlingsprogram 2017-2020, <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/handlingsprogram/handlingsprogram-2016-2019-v21.4.2016.pdf>
- Tiltaksplan sammen for barn og unge 2015-2019, <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/tiltaksplan-sammen-for-barn-og-unge-jan-2016.pdf>
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2016-2020, <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/rusmiddelpolitisk-handlingsplan-2016-20202.pdf>
- Lokal handlingsplan mot ekstremisme, <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/lokal-handlingsplan-mot-ekstremisme.pdf>
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2015-2019, <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/om-baerum-kommune/organisasjon/styrende-dokumenter/handlingsplan-mot-vold-i-naere-relasjoner.pdf>

SLT har følgende etablerte eksterne samarbeid:

- Kompetansesenter for rus region øst
- Høgskolen i Oslo og Akershus ved Velferdsforskningsinstituttet NOVA
- Konfliktrådet i Oslo og Akershus
- Nordisk ministerråd
- Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging
- SMISO støttesenter mot incest og seksuelle overgrep
- Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Forsvarets forskningsinstitutt
- Nasjonalt SLT nettverk og SaLTo nettverk
- Regionalt SLT nettverk
- Politiets kriminalitetsforebyggende forum
- Praksisnettverk ekstremisme
- KS
- Kommuner og bydeler

4. AVSLUTNING

Bærum kommune er en stor kommune som har enkelte utfordringer på det rus- og kriminalitetsforebyggende feltet. Samtidig er kommunen godt rustet med kompetente og faglig

sterke tjenester. Gjennom SLT- modellen kan innsatsen bedre samordnes slik at målgruppen får systematiserte tiltak som står i samsvar med dagens utfordringsbilde.